

ACC. N.R. M. 7819 : 1-3.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: B.O. Bondeson

Härad: S.Möre.

Adress: Lesjöfors.

Socken: Vissefjärda.

Berättat av: gamla sägner.

Uppteckningsår: 1941.

Född år 1884 i Gullabo.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

K Y R K O S Ä G N E R .

So. f. k. 5; 1941

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. M. 7819: 1.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Av de fyra socknarna Söderåkra, Torsås, Gullbo^a och Vissefjärda, som ligga på gränsen mot Blekinge i S. Möre, har endast densistnämnda en kyrka belägen vid sjö. Den ligger nämligen vid sjön med samma namn, och sägnen berättar att här liksom på många andra platser i vårt land var det ett eerhört besvär, innan kyrkan blev byggd på den plats, där den nu står. Kyrkbygget hindrades av trollen, som under natten rev ned, vad folk under dagen byggt upp. Detta fortgick en tid och slutligen fann man det lönlöst att fortsätta vidare förrän man fått full klarhet i, varäst man kunde få uppföra sin kyrka utan vidare inblandning från trollens sida. Enligt sägnen skulle man vid första försöket ha valt en plats längre i sydost, där nuvarande gården Udden är belägen men blivit hindrad som ovan nämnts.

För att utröna var den platsen fanns, då man obehindrat kunde få bygga kyrkan, okade man ett par tvillingsstutar och släppte dem i sjön dragande en stock efter sig. De fick så taga vägen vart de ville, men där de stannade med stocken skulle kyrkan byggas. Stutarna gick delvis och sam delvis över till sjöns andra strand, där de klev i land och stannade på den plats där kyrkan sedermera blev

ACC. N:R. M. 7819 : 2.

2

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

byggd och där den alltjämt står. Ett stycke från kyrkan ligger Antamåla rör, en väldig anhopning av större och mindre stenblock och försett med underjordiska gångar och labyrinter och i forna tider bl. a, under dackefejden, tillhåll för tjuvar och rövare. Enligt sägnen skulle trollen ha byggt upp nämnda rör för att därifrån göra sina angrepp på kyrkan. Röret heter som nämnt Antamåla rör, fastän det är beläget på gården Eremitermåla. Om gården förr hette Antamåla och sedan omdöpts till Ermitermåla, har jag inte bekant, eller när i så fall namnförändringen skedde. För övrigt kan nämnas att Vissefjärdasjön har en Älv. Det är ett mystiskt väsen, en sjögud e. d. som bor i sjön, enligt folktron. Han vakar över en från kyrkan tagen klocka, som ligger någonstades på sjöns botten, där den legat i århundraden. Försök har gjorts att ta upp den, men man har misslyckats, emedan det varit förenat med konster och knep att få upp den. Bl. a . måste de, som arbetade med ~~det~~ ta upp den, under hela tiden vara absolut tysta och inte tala. En gång hände att man hade fått upp den till vattenytan och var färdiga ta in den i båten, då en av de medverkande karlarna sa nå-

ACC. NR. M. 7819:3

got och genast försvann klockan i djupet och arbetet var för den förgäves. Älven bor i sjön men gör utflykter även till ån neråt Parismåla och längre. Denna del av Lyckebyån, som det är fråga om, kallas Parismålaån ~~parismålaån~~ *parismålaån*. Den besöktes ofta förr i tiden av fiskare från Gullabo och andra trakter, vilka slinsade *slinsade* där och då använde groda som agn. Slinsa = slanta. Gamla och vana slantare var mycket försiktiga, då de nalkades ån, så att inte Älven skulle bli oroad och fisket göras om intet.

3

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV